

Helse- og omsorgsdepartementet

Sendt elektronisk

Deres ref.: 16/5600-

Vår ref.: 231340

Dato: 5. desember 2016

Høring – Barn sin rett til medverknad og medråderett etter pasient- og brukarrettslova, helsepersonell si ivaretaking av barn som pårørende og etterlatne, diverse andre endringar i helsepersonellova m.m.

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 4.10.2016 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for velferdsrett og lovutvalget for familierett, arv og skifte. Lovutvalget for velferdsrett består av Ola Viken (leder), Marianne Klungland Bahus, Thorgeir Hole, Gro Sandvold og Monica Solberg-Leinebø, lovutvalget for familierett, arv og skifte består av Simon Ladderud Stende (leder), Roar Bårdlund, Hege Ramborg Elvebakk, Ingelin Morken Gundersen, Janne Karin Rasmussen og Roar Vegsund.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Kommentarer til de enkelte forslagene

Til punkt 2.2, 2.5 og 4.3

Advokatforeningen støtter forslaget om å bringe reglene om informasjon og samtykke nærmere prinsippene i barneloven. Advokatforeningen støtter også forslagene om ivaretagelse av barn som pårørende til søsken og som etterlatte

Til punkt 2.3

Advokatforeningen støtter forslaget om å innføre en unntaksadgang for å unnlate å informere foreldre, også når barnet er under 12 år. Vi erfarer at særlig innen barne- og ungdomspsykiatrien er det ikke sjelden er stort behov for å kunne trygge et barn på at informasjonen som barnet gir til helsepersonell ikke gis videre til én eller begge foreldre. Når helsepersonell ikke kan bekrefte dette, er det stor risiko for at man ikke kommer til med relevant helsehjelp og at svært utsatte og sårbare barn ikke får hjelp.

Til punkt 2.4

Advokatforeningen støtter forslaget om at det klargjøres i loven at muligheten til å unnlate å informere foreldre korresponderer med en selvstendig samtykkekompetanse for ungdom mellom 12 og 16 år. Etter Advokatforeningens oppfatning må tilsvarende gjelde barn under 12 år. Hvis man først har konkludert at man kan unnlate å informere foreldrene, men så ikke kan gi helsehjelpen fordi barnet ikke kan samtykke (og ingen kan samtykke på barnets vegne), så er man like langt. Hovedformålet med disse endringene må være å komme til med helsehjelp til barn som trenger det, og det oppnår man ikke gjennom dette forslaget.

Departementets praktiske innfallsvinkel om at barnevernet regelmessig vil komme på banen i disse sakene, anser vi som klart utilfredsstillende. Vi utelukker ikke at den informasjon som gjør at man velger å unnlate å informere foreldrene kan være av en slik karakter at barnevernet skal informeres. Men å gjøre barnevernets inngripen til en de facto forutsetning for å kunne gi barnet helsehjelp, kan ikke være hensiktsmessig. Når først foreldrene er satt ut av spill med tanke på informasjon (og dermed samtykke), er det ingen som er nærmere enn det aktuelle helsepersonellet til å avgjøre om helsehjelpen skal gis, dersom barnet selv ønsker hjelpen.

Til punkt 5

Når det gjelder forslaget om at særlovene skal vise til straffeloven hva gjelder straff for brudd på taushetsplikt, bør man være klar over at gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 209 er annerledes enn innretningen av taushetspliktbestemmelser i helselovgivningen. Straffeloven § 209 rammer det å "røpe", noe som kan indikere straffebudet ikke omfatter helselovgivningens plikt til å hindre at andre får tilgang. Denne "hindringsplikten" kan innbefatte en aktivitetsplikt i de tilfeller man må forstå at taushetsbelagte opplysninger står i fare for å tilflyte uvedkommende. Å ikke hindre dette, vil således anses som et selvstendig brudd på taushetsplikten. Etter Advokatforeningens syn bør det være mulig å straffe også brudd på denne hindringsplikten, og de særskilte straffebestemmelsene bør ikke oppheves dersom det medfører at kun brudd på enkeltelementer i taushetsplikten kan belegges med straff.

Til punkt 6

Etter Advokatforeningen syn er ordlyden i forslaget om utvidet kompetanse for nemndleder og sekretariatet altfor vidtgående. For det første vil vi anta at et klart flertall av sakene ikke byr på "vesentlige tvilsspørsmål", og i så fall innebærer forslaget at nemndsbehandling bare er nødvendig i et fåtall saker. Vi mener derfor at unntaket må innrettes mot de avgjørelsene som ikke byr på særlig tvil. For

det annet bør alltid saker som angår tilbakekall og begrensning av autorisasjon og tap av rett til å rekvirere legemidler, behandles i nemnd. Dette er avgjørelser av så stor betydning for helsepersonell at det alltid bør være gjenstand for full nemndsbehandling.

Annet ledd kan for eksempel lyde:

"Saker som ikke byr på særlig tvil kan avgjøres av nemndlederen eller delegeres til sekretariatet, jf. helsepersonelloven § 68 tredje ledd. Saker som gjelder tap av rett til å rekvirere legemidler, tilbakekall av autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning eller begrensning av autorisasjon skal alltid avgjøres av den samlede nemnd etter første ledd."

Til punkt 7

Advokatforeningen frykter at måten forslaget til nytt annet punktum i helsepersonelloven § 17 er formulert på, kan bli oppfattet slik at man ikke skal melde overhodet dersom informasjonen i utgangspunktet inneholder taushetsbelagte opplysninger. Vi anser at det er en fare for at regelen kan bli oppfattet slik at taushetsplikten går foran informasjonsplikten, og at det dermed ikke blir meldt. Etter vår oppfatning vil det være bedre å presisere at informasjon skal gis uten individualiserende kjennetegn, for eksempel slik som i § 26:

"Opplysningene skal så langt det er mulig, gis uten individualiserende kjennetegn."

Vennlig hilsen

Jens Johan Hjort
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no